

BOLAGSSTYRNINGS- RAPPORT

Denna bolagsstyrningsrapport, som är en del av förvaltningsberättelsen i årsredovisningen, beskriver Elanders bolagsstyrning, innefattande ledning och förvaltning av bolagets verksamhet samt den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Bolagsstyrningen i Elanders syftar till att skapa goda förutsättningar för en aktiv och ansvarstagande ägarroll, en lämplig ansvarsfördelning mellan de olika bolagsorganen samt god kommunikation gentemot bolagets samtliga intressenter.

Svensk kod för bolagsstyrning

Elanders tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden"). Koden utgår ifrån principen "följ eller förklara" vilket innebär att ett bolag som tillämpar koden kan avvika ifrån enskilda regler men ska i så fall förklara anledningen härtill. I Elanders finns följande avvikelse från koden:

- Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen.

Denna avvikelse förklaras nedan under avsnittet om valberedningen. Information om koden finns på www.bolagsstyrning.se.

Bolagsstyrningen i Elanders - en överblick

Bolagsstyrningen i Elanders utgår ifrån lagar (främst aktiebolagslagen och redovisningsregelverket), bolagsordningen, NASDAQ OMX Stockholms emittentregelverk, interna riktlinjer och koden.

Elanderskoncernens styrning, ledning och kontroll fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen och bolagsordningen samt koncernledningen. Aktieägarna utser bolagets valberedning, styrelse och revisorer vid den ordinarie bolagsstämman (årsstämman).

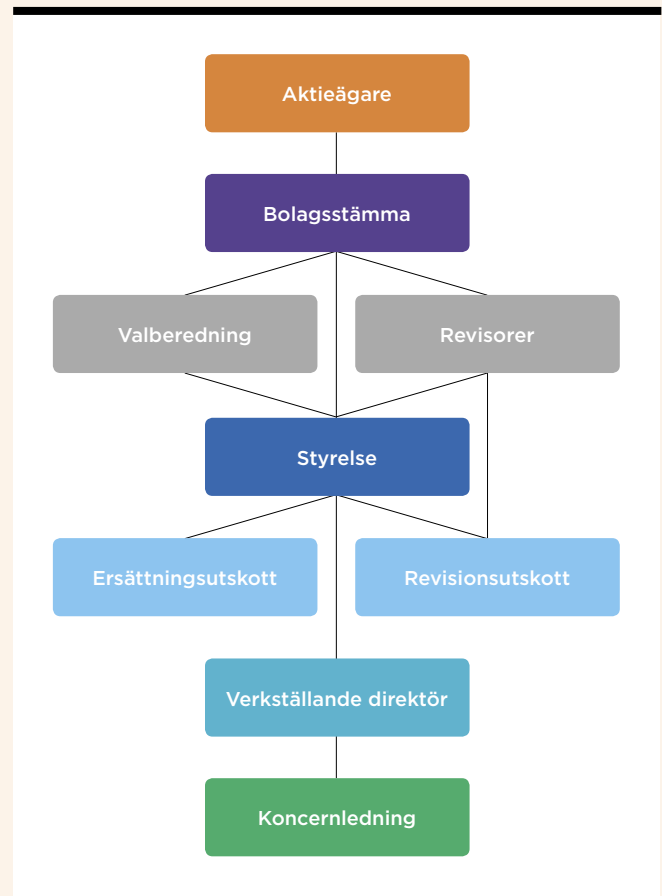
Aktieägare

Antalet aktieägare i Elanders uppgick till 2 743 (2 468) per den 31 december 2015. Den utländska ägarandelen i Elanders uppgick vid samma tidpunkt till 7 (6) procent av aktierna och 5 (4) procent av rösterna.

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2015 endast Carl Bennet AB med 74 (74) procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

Bolagsstämman

Aktieägarnas inflytande utövas vid bolagsstämman, som är Elanders högsta beslutande organ, se figur ovan. Alla aktieägare som är registrerade i aktieboken på avstämningsdagen och som har anmält sitt deltagande till stämman inom angiven tid har rätt att delta i stämman. De aktieägare som inte har möjlighet att närvara personligen ges möjlighet att företrädas genom ombud. Vid bolagsstämma berättigar en A-aktie till tio röster och en

B-aktie till en röst. A-aktierna och B-aktierna har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Vid bolagsstämman får varje röstberättigad rösta för det fulla antalet innehavda och företrädda aktier utan begränsning i rösträtten. Elanders A-aktier omfattas av hembud enligt bolagsordningen.

Bolagsstämman beslutar om förändringar i bolagsordningen, väljer ordförande, styrelse och revisorer, fastställer räkenskaperna, beslutar om eventuell utdelning och andra dispositioner av resultatet samt ansvarsfrihet för styrelsen. Vidare beslutar stämman bland annat om riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare, eventuella nyemissioner och hur valberedningen ska utses. De aktieägare som vill ha ett ärende behandlat på stämman ska lämna förslag till styrelsens ordförande alternativt vända sig till valberedningen med nomineringsförslag. Protokoll från Elanders bolagsstämmor finns på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Årsstämma 2015

Vid årsstämman den 28 april 2015 fattades bl a följande beslut:

- att fastställa årsredovisningen för 2014,
- att utdelning om 1,10 kronor per aktie skulle lämnas för räkenskapsåret 2014,
- att bevilja styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2014,
- att arvode inklusive utskottsarbete om totalt 3 644 000 kronor skulle utgå till styrelsen, att fördelas inom styrelsen såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att ändra bolagsordningen med avseende på antalet ledamöter i styrelsen, från högst nio till högst tio ledamöter,
- att utse styrelse enligt följande:
 - Carl Bennet (omval)
 - Erik Gabrielson (omval)
 - Göran Johnsson (omval)
 - Linus Karlsson (omval)
 - Cecilia Lager (omval)
 - Anne Lenerius (omval)
 - Magnus Nilsson (vd) (omval)
 - Kerstin Paulsson (omval)
 - Johan Stern (omval)
 - Caroline Sundewall (nyval)
- att utse Carl Bennet till styrelsens ordförande,
- att välja PricewaterhouseCoopers till revisor i bolaget fram till nästa års stämma,
- att uppdraga åt styrelsens ordförande att sammankalla en valberedning inför årsstämman 2016,

- att fastställa regler för valberedningens arbete m m såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att godkänna styrelsens förslag till ersättningar till ledande befattningshavare.

Årsstämman 2016

Nästa årsstämma för aktieägare i Elanders kommer att hållas på Gothia Towers, Mässans gata 24 i Göteborg torsdagen den 28 april 2016. Mer information om årsstämman publiceras på www.elanders.com.

Valberedningen

Valberedningen utarbetar förslag till årsstämman avseende val av och arvode till styrelsens ordförande, övriga styrelseledamöter och utskottsledamöter samt revisorer, de senare dessförinnan föreslagna av revisionsutskottet. Valberedningen sammanträder vid behov, dock minst en gång årligen. Under året sammanträdde valberedningen två gånger och behandlade då även styrelsens arbete, styrelseledamöternas oberoende, styrelseledamöternas utvärdering av styrelsens arbete, utskottens arbete, revisionen samt valberedningens sammansättning. Valberedningen har under året bestått av Carl Bennet, ordförande (Carl Bennet AB), Hans Hedström (Carnegie Fonder) samt Britt-Marie Årenberg (representant för de mindre aktieägarna). Inga arvoden har utgått till valberedningens ledamöter. Ledamöternas kontaktinformation finns på sidan 91 i årsredovisningen samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen, vilket är en avvikelse från koden. Anledningen till detta är att det enligt

Ledamöternas ersättningar och närvaro m m

Ledamot	Styrelse- möten, närvaro (antal möten)	Ersättnings- utskottet, närvaro (antal möten)	Revisions- utskottet, närvaro (antal möten)	Summa närvaro, %	Ersättning styrelse- samt utskotts- arbete, kkr	Aktie- innehav ¹⁾	Oberoende
Stämموالدا ledamöter							
Carl Bennet, ordförande	8 (8)	1 (1)	Ingår ej	100	610 + 64	1 361 110 A	Nej, ägare
Johan Stern, vice ordförande	8 (8)	1 (1)	3 (3)	100	305 + 124 + 32	80 000 B	Nej, ägare
Erik Gabrielson	8 (8)	1 (1)	Ingår ej	100	305 + 32	-	Ja
Göran Johnsson	8 (8)	Ingår ej	3 (3)	100	305 + 62	2 410 B	Ja
Linus Karlsson	6 (8)	1 (1)	Ingår ej	78	305 + 32	-	Ja
Cecilia Lager	8 (8)	Ingår ej	2 (3)	91	305 + 62	28 141 B	Ja
Anne Lenerius	8 (8)	Ingår ej	3 (3)	100	305 + 62	4 666 B	Nej, ägare
Magnus Nilsson, verkställande direktör	8 (8)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	55 183 B	Nej, bolag
Kerstin Paulsson	8 (8)	Ingår ej	3 (3)	100	305 + 62	2 333 B	Ja
Caroline Sundewall	6 (6)	Ingår ej	2 (2)	100	305 + 62	5 000 B	Ja
Arbetsstagarrepresentanter							
Lilian Larnefeldt	7 (7)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	-	Nej, bolag
Marcus Olsson	5 (7)	Ingår ej	Ingår ej	71	Anställd	-	Nej, bolag
Summa				96	3 644		

¹⁾ Aktieinnehav per 31 december 2015.

Elanders mening ter sig naturligt att den röstmässigt störste ägaren är ordförande i valberedningen eftersom denne likväl torde ha ett avgörande inflytande över valberedningens sammansättning genom sin röstmajoritet på bolagsstämman.

Styrelsen och dess arbete under 2015

Styrelsen utses av årsstämman på förslag från valberedningen. Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets förvaltning, övervakar verkställande direktörens arbete och följer löpande verksamhetens utveckling samt tillförlitligheten i bolagets interna kontroll. Vidare beslutar styrelsen om större organisatoriska förändringar, investeringar och avyttringar samt fastställer budget och årsbokslut. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att bolaget har tillfredsställande system för intern kontroll samt att redovisningshandlingar upprättas och är tillförlitliga när de publiceras. Bolaget och dess ledning har flera metoder för att kontrollera de risker som sammanhänger med verksamheten. Styrelsen bistår ledningen med att löpande, på ett strukturerat sätt, övervaka och identifiera affärsrisker samt inrikta arbetet i bolaget mot att hantera de mest betydande riskerna. I sammanfattning utgör detta styrelsens ansvar för bolagets förvaltning.

Enligt Elanders bolagsordning ska styrelsen bestå av lägst tre och högst tio ledamöter, med högst två suppleanter. Styrelsen i Elanders har under året bestått av tio ledamöter, utan suppleanter: Carl Bennet, ordförande, Johan Stern, vice ordförande, Erik Gabrielson, Göran Johnsson, Linus Karlsson, Cecilia Lager, Anne Lenerius, Magnus Nilsson, Kerstin Paulsson och Caroline Sundewall. De anställda har under 2015 representerats i styrelsen av Lilian Larnefeldt och Marcus Olsson samt att Eija Persson och Martin Schubach varit suppleanter till arbetstagarledamöterna. Av styrelsens stämmevalda ledamöter är samtliga utom Magnus Nilsson oberoende i förhållande till bolaget. Erik Gabrielson, Göran Johnsson, Linus Karlsson, Cecilia Lager, Kerstin Paulsson och Caroline Sundewall är oberoende i förhållande till bolagets större ägare. Carl Bennet är beroende i förhållande till aktieägaren Carl Bennet AB, vari han är styrelseordförande och ägare. Johan Stern samt Anne Lenerius är också beroende i förhållande till Carl Bennet AB, där de är styrelseledamot respektive ekonomidirektör.

Styrelsen har utarbetat och fastställt en arbetsordning som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och verkställande direktören. Den innehåller vidare en övergripande plan för styrelsens sammanträden och instruktioner om ekonomisk rapportering samt de ärenden som ska behandlas av styrelsen. Arbetsordningen ses över en gång årligen samt därtöver vid behov.

Styrelsen sammanträder vanligtvis vid sju tillfällen under året; fyra gånger i samband med bokslutskommunikén och kvartalsrapporterna, ett möte som är särskilt inriktat på strategifrågor, ett möte rörande fastställandet av kommande årsbudget samt ett konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman. Dessutom kallas styrelsen till ytterligare sammanträden vid behov. Vid sammanträdena som behandlar rapporten för årets första nio månader samt det möte som behandlar bokslutskommunikén deltar revisorerna för att meddela styrelsen i sin helhet resultatet av revisionen.

Under året följde styrelsen sammanträdesplanen och sammanträdde därtöver vid ett tillfälle rörande beslut om finansiering.

På det konstituerande sammanträdet ses arbetsordningen och instruktionen för vd över samt fattas beslut avseende firmateck-

nare. Vidare fastställs arbetsordningar för ersättningsutskottet och revisionsutskottet samt utses ledamöter i dessa utskott. Vid det konstituerande sammanträde som följde efter årsstämman 2015 utsågs Johan Stern till styrelsens vice ordförande. Det beslöts vidare att bolagets firma ska tecknas av styrelsen i sin helhet samt två i förening av styrelsens ordförande, verkställande direktören och ekonomidirektören. Vid det möte som behandlade bokslutsrapporten träffade styrelsen revisorerna utan att vd eller någon annan medlem av koncernledningen var närvarande.

Styrelsen reser så ofta det är möjligt för att besöka och hålla sina sammanträden på något av koncernens dotterföretag. Ledamöternas ersättningar och närvaro under året framgår i närmare detalj i tabellen på föregående sida.

Styrelsens ordförande

Styrelsens arbete leds och organiseras av dess ordförande. Styrelsens ordförande håller en löpande dialog med verkställande direktören samt ansvarar för att styrelsen fullgör sina uppgifter och att ledamöterna löpande får den information som behövs för att styrelsearbetet ska hålla hög kvalitet och bedrivas i enlighet med det regelverk som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsens ordförande ansvarar vidare för att styrelsens arbete årligen utvärderas och att styrelsen och valberedningen informeras om resultatet av utvärderingen. Utvärderingen sker i enkätform och behandlar sammansättning, ersättning, styrelsematerial, administration, arbetssätt, mötenas innehåll, avrapportering från utskott och utbildning. Utvärderingen sker enligt en skala 1–5 där 5 är högsta betyg. För 2015 blev det genomsnittliga betyget 4,70 (4,74). Vidare företräder styrelsens ordförande bolaget i ägarfrågor och förmedlar synpunkter från ägarna inom styrelsen. Styrelsens ordförande utses av årsstämman. Carl Bennet har varit styrelsens ordförande sedan 1997.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av kompetens och erfarenhet av ersättningsfrågor. Utskottet behandlar frågor avseende ersättningar till verkställande direktören samt ersättningsstruktur för chefer som rapporterar direkt till honom. Beslut om ersättningar till övriga medarbetare i ledande ställningar i koncernen fattas på så sätt att medarbetarens ersättning bestäms av närmaste chef i samråd med dennes närmaste chef, även benämnd "farfarsprincipen". Under året sammanträdde utskottet vid ett tillfälle varvid arbetsordning fastställdes och förslag till ersättningsriktlinjer utarbetades. Utskottet har under året bestått av Carl Bennet, ordförande, Erik Gabrielson, Linus Karlsson och Johan Stern. De riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som beslutades på årsstämman 2015 återfinns i not 4 till den formella årsredovisningen samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning. Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare för 2015 samt styrelsens förslag till riktlinjer för 2016 återfinns på sidan 38 i årsredovisningen för 2015. Bolaget har inte ställt ut och ämnar inte ställa ut några optionsprogram eller liknande incitamentsprogram.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av erfarenhet av och kompetens inom finansiell rapportering och intern kontroll. Utskottet följer en arbetsordning som fastställs av styrelsen. Dess huvudsakliga uppgifter är att övervaka den interna kontrollen, rutinerna för finansiell rapportering, efterlevnad av

därmed sammanhängande lagar och bestämmelser samt revisionen i koncernen. Revisionsutskottet utvärderar vidare revisorernas kvalifikationer och oberoendeställning. Revisionsutskottet rapporterar löpande sina iakttagelser till styrelsen och lämnar, när så är aktuellt, förslag till val av revisorer till valberedningen. Utskottet sammanträder minst två gånger per år samt därutöver vid behov. Vid sammanträdena medverkar normalt revisorerna. Under 2015 har utskottet haft tre sammanträden. Vid dessa tillfällen behandlades revisorernas rapportering beträffande granskningen av niomånadersrapporten och årsbokslutet, bolagets förhållande till koden samt internkontrollfrågor. Bolagets revisionsutskott har under året bestått av Johan Stern, ordförande, Göran Johnsson, Cecilia Lager, Anne Lenerius, Kerstin Paulsson och Caroline Sundewall.

Verkställande direktören

Verkställande direktören är tillika koncernchef samt ledamot av styrelsen och leder koncernens verksamhet. Verkställande direktörens arbete styrs av aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag inklusive koden, bolagsordningen samt inom de ramar styrelsen fastslagit i bl a vd-instruktionen. Verkställande direktören tecknar firman för löpande förvaltningsåtgärder enligt aktiebolagslagen samt tecknar firman i koncernens samtliga dotterföretag. Han ansvarar för att styrelsen förses med löpande rapportering av koncernens resultat och ställning samt underlag för de beslut som styrelsen har att fatta. Verkställande direktören håller därutöver styrelsens ordförande löpande informerad om verksamheten. Vd-instruktioner finns utgivna för samtliga verkställande direktörer i koncernens dotterföretag. Dessa instruktioner innehåller ansvarsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören och de ramar inom vilka verkställande direktören har att bedriva verksamheten.

Koncernledningen

Verkställande direktören, tillika koncernchefen, leder det arbete som utförs av koncernledningen och fattar beslut efter samråd med koncernledningens medlemmar. I koncernledningen utövas den löpande koncernmässiga ekonomiska och affärsmässiga styrningen och uppföljningen. Koncernledningen arbetar också med att fortlöpande åstadkomma synergier, identifiera förvärvs- och strukturmöjligheter samt anpassa koncernens verksamhet efter marknads behov och utveckling på lång och kort sikt. Koncernledningen bevakar fortlöpande att koncernens kompetens och kapacitet samordnas samt anpassas för optimering av kundnytta och lönsamhet på lång och kort sikt. Koncernledningen har kvartalsvisa möten, ofta i anslutning till besök på någon av koncernens enheter. Koncernledningen i Elanders består av:

- Magnus Nilsson, vd och koncernchef
- Andréas Wikner, ekonomidirektör
- Peter Sommer, Print & Packaging Solutions Europe
- Thomas Sheehan, Print & Packaging Solutions Americas
- Kevin Rogers, Print & Packaging Solutions Asia
- Kok Khoon Lim, Supply Chain Solutions
- Martin Lux, e-Commerce Solutions

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Syftet med intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig

och att de finansiella rapporterna är framtagna i enlighet med god redovisningssed och i övrigt följer tillämpliga lagar och regler som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsen har enligt den svenska aktiebolagslagen och koden det övergripande ansvaret för att koncernen har en effektivt fungerande intern kontroll. Den interna kontrollen bedrivs enligt det ramverk för intern kontroll som ges ut av COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), vilket omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Den verkställande direktören ansvarar för att det finns organisatoriska förutsättningar och processer för att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen till styrelsen och marknaden.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön i Elanders präglas av korta avstånd mellan koncernledning och de operativa enheterna. Samtliga medlemmar i koncernledningen, utom koncernchefen och ekonomidirektören, är också verkställande direktörer i någon av koncernens större operativa enheter. Ramverket för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen inom Elanders utgörs bland annat av rutiner och ansvarsfördelningar som är tydligt kommunicerade i interna riktlinjer och olika typer av manualer. Inom styrelsen har det fastställts en arbetsordning som reglerar styrelsens ansvar och hur styrelsens arbete ska ske i utskott. Inom styrelsen har det också utsetts ett revisionsutskott vars uppgift är att säkerställa att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och den interna kontrollen efterlevs och vidareutvecklas samt att upprätthålla löpande relationer med bolagets revisorer. För att upprätthålla en effektiv kontrollmiljö och god intern kontroll har styrelsen delegerat det praktiska ansvaret till den verkställande direktören samt upprättat en vd-instruktion i vilken bland annat ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktören framgår. Från och med 2014 har Elanders en särskild internkontrollfunktion som rapporterar till koncernchefen och ekonomidirektören. Internkontrollfunktionen genomför granskningar av koncernens enheter utifrån en årlig revisionsplan där rutiner och processer utvärderas samt att testning genomförs avseende bolagens interna kontroller.

Riskbedömning

Styrelsen ansvarar för att väsentliga finansiella risker respektive risker för fel i den finansiella rapporteringen identifieras och hanteras. I detta ingår att identifiera områden i den finansiella rapporteringen med förhöjd risk för väsentliga fel samt att utforma kontrollsystem för att förebygga och upptäcka dessa fel. Detta görs främst genom att identifiera händelser i verksamheten samt händelser i omvärlden som kan påverka den finansiella rapporteringen.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är korrekt och fullständig och bygger på koncernens krav för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Kontrollaktiviteterna består av såväl övergripande som detaljerade kontroller och kan vara både förebyggande och upptäckande till sin karaktär. Som ett exempel så följer styrelsen löpande verksamhetens utveckling genom månatliga rapportpaket, som innehåller detaljerad finansiell information, koncernchefens kommentarer kring verksamheten samt resultat

och finansiell ställning. Koncernens enheter besöks regelbundet av representanter från moderbolagets ekonomi- och finansfunktion eller koncernens internkontrollfunktion, varvid den interna kontrollen och den finansiella rapporteringen utvärderas. Det är respektive dotterföretags verkställande direktör som ansvarar för att koncernens styrinstrument införs och efterlevs samt att eventuella avvikelser rapporteras. De bolag som ingår i Elanderskoncernen genomför dessutom årligen en självutvärdering av den interna kontrollen i förhållande till koncernens fastställda mål.

Information och kommunikation

För att skapa en medvetenhet hos koncernens medarbetare om interna riktlinjer och manualer kommuniceras dessa årligen, samt vid förändringar, till alla berörda medarbetare inom koncernen. För att säkerställa att den externa informationen blir korrekt och fullständig har styrelsen därtill fastställt en informationspolicy som anger vad som ska kommuniceras externt, av vem samt på vilket sätt informationen ska offentliggöras.

Uppföljning

Styrelsens uppföljning av den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen hanteras i första hand genom revisionsutskottet. De iakttagelser och potentiella förbättringsområden avseende den interna kontrollen som identifierats i den externa revisionen går igenom av revisionsutskottet tillsammans med de externa revisorerna och ekonomidirektören. Resultatet från de granskningar som genomförs av koncernens internkontrollfunktion samt slutsatserna från den årliga självutvärderingen av den egna interna kontrollen som varje koncernbolag genomför avrapporteras till revisionsutskottet samt de externa revisorerna.

Externrevision

På årsstämman 2015 utsågs den auktoriserade revisionsfirman PricewaterhouseCoopers AB till revisor i Elanders intill nästa årsstämma. Huvudansvarig revisor är auktoriserade revisorn Magnus Willfors. En gång om året, vanligen vid det styrelsesammanträde som behandlar bokslutsrapporten, deltar revisorerna i styrelsesammanträdet utan att verkställande direktören eller någon annan medlem av bolagets ledning närvarar. Revisorerna deltar därtill vid det styrelsesammanträde som behandlar rapporten för årets första nio månader.